

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๐๑
วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกীরณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเชียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทรธำ คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเชษฐา โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๓. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

๓. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

๔. นายณัฐภูมิ มโนกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๐๐ วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่หมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“หมวด ๙

กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙๔

“มาตรา ๑๙๔ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต

(๓) จ่ายเป็นเงินสินบนหรือรางวัลตอบแทนตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง หรือค่าใช้จ่ายในการติดตามทรัพย์สินคืน หรือการสืบหาทรัพย์สิน

(๔) คุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ และใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานอื่นๆ รวมทั้งเป็นสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช.

(๖) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่ไม่อาจเบิกจ่ายจากงบประมาณ

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๙๕

“มาตรา ๑๙๕ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ป.ป.ช.

(๔) เงินที่ได้รับจากการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการในการบริหารงานของสำนักงาน ป.ป.ช.

(๕) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช.

(๖) เงินที่ได้จากการติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศ หรือเงินส่วนแบ่งที่ได้รับจากการติดตามทรัพย์สินคืนให้ต่างประเทศ

(๗) ดอกผลหรือเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด

(๘) เงินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของกองทุน ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๒๒

(๙) เงินค่าปรับที่ได้จากกรณีผู้ยื่นบัญชีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) เงินที่รับจากกิจกรรม หรือการบริหารทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙๔ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต

(๓) ใช้จ่ายเงินสินบนหรือทรัพย์สินที่รับได้ของทางตำรวจตรวจ ๑๕๕ วรรคสอง หรือค่าใช้จ่ายในทางติดตามทรัพย์สินคืน หรือทรัพย์สินที่หวงห้ามทรัพย์สิน

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองและทดแทนความเสียหายของพยานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาตรา ...

(๕) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ... และพนักงานเจ้าหน้าที่ และใช้สำหรับเพื่อช่วยเหลือในทางปฏิบัติถึงวงอื่นๆ รวมทั้งเป็นสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดทาง ป/ป/ช/ ตามมาตรา ...

(๖) สนับสนุนการปฏิบัติตนของพนักงานโศกรที่มิใช่สมาชิกสหประชาชาติ

การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙๕ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ป.ป.ช.

(๔) เงินที่ได้รับจากทางเดินการของพนักงานโศกรที่มิใช่สมาชิกสหประชาชาติหรือข้าราชการของสำนักงาน ป/ป/ช/ เงินอุดหนุนตามมาตรา ๑๗๓ ที่เหลือจ่ายในแต่ละปี

(๕) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช.

(๖) เงินที่ได้จากทางเดินการทรัพย์สินคืนสหกรณ์ต่างประเทศ หรือเงินส่วนแบ่งที่ได้รับจากทางเดินการทรัพย์สินคืนให้ต่างประเทศ

(๗) ดอกผลหรือเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด

(๔) เงินที่ศาลสั่งให้ตัดเป็นของกองทุน ป.ป.ช./ ตามมาตรา ๑๒๒

(๕) เงินค่าปรับที่ได้สรรพากรยื่นบัญชีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) เงินที่รับจากกิจกรรม หรือการบริหารทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ”

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า หากจำเป็นจะต้องกำหนดให้มีกองทุน ป.ป.ช. ก็ควรกำหนดให้มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงิน และจะต้องไม่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนได้เอง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่วนความในร่างมาตรา ๑๔๕ ไม่ควรกำหนดให้ดอกผลหรือเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดเป็นเงินของกองทุน เพราะเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวเกิดขึ้นในระหว่างการยึดหรืออายัดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๔๔ ให้มีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้มีการใช้จ่ายเงินอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้ที่ผ่านมามีคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเงินเหลือจ่ายอยู่เป็นจำนวนมาก

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๔๔ ออก และเพิ่มความเป็นวรรคสาม ของร่างมาตรา ๑๔๕ เป็นดังนี้ “เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เว้นแต่ในส่วนที่ได้มาตาม (๔) นำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๔๔ (๒) (๔) และ (๕) คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถนำเงินงบประมาณปกติมาใช้ได้อยู่แล้ว หากงบประมาณไม่เพียงพอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็อาจขอเงินอุดหนุนเพิ่มเติมได้ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งกองทุน ป.ป.ช. เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เงินงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับการจัดสรร เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๔๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องนำมารวมไว้ในกองทุนดังกล่าว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ตามความในร่างมาตรา ๑๔๔ (๒) อาจทำให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้กับกองทุนดังกล่าวเป็นรายปี

ประธานกรรมการเสนอตัดความใน (๗) ของร่างมาตรา ๑๔๕ ออก และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) และ (๒) ของร่างมาตรา ๑๔๕ เป็นดังนี้

“(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐขอสกัดสรรให้เงินและทรัพย์สินเหลือจ่ายที่โอนมาตามมาตรา ...

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้สรรพากรประมวลสรรพทรัพย์ประจำปีตามมาตรา ๑๗๓ ดำเนินการตามมาตรา ๑๔๔”

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ที่ผ่านมารัฐมีความพยายามที่จะตั้งกองทุน ป.ป.ช. แต่เมื่อบุคคลที่ไม่ประสงค์ดีและหวังผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าวทราบ ก็ดำเนินการสร้างเครือข่ายต่อต้านการทุจริตเพื่อหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุน ด้วยเหตุนี้ การจัดตั้งกองทุน ป.ป.ช. ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จึงจะต้องมีมาตรการและกลไกในการตรวจสอบและสกัดกั้นเครือข่ายดังกล่าวที่ตั้งขึ้นมาเพื่อหวังผลประโยชน์จากกองทุนดังกล่าวด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดที่ผ่านมามีแนวคิดในการจัดตั้งกองทุน ป.ป.ช. เช่นเดียวกัน ซึ่งกองทุนดังกล่าว จะมีการดำเนินการและการบริหารจัดการโดยคณะกรรมการกองทุนซึ่งเป็นบุคคลภายนอกทั้งหมด เพื่อให้ การใช้จ่ายเงินของกองทุนเป็นไปด้วยความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ในส่วนการตรวจสอบเครือข่าย ต่อต้านการทุจริตนั้นจะต้องมีการกำหนดกลไกและมาตรการในการจัดตั้ง และการตรวจสอบในกฎหมาย ที่จะต้องตราขึ้นตามความในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจุบันกฎหมายดังกล่าวอยู่ในขั้นตอน การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. มีเงินสะสมคงเหลือประมาณสองร้อยล้านบาท เหตุที่เงินสะสมเหลือจำนวนน้อย เนื่องจากมีการ นำเงินดังกล่าวไปใช้ในการจัดสร้างอาคารสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพราะสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่ได้รับการ จัดสรรงบประมาณในการจัดสร้างดังกล่าว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๔) และ (๕) ของร่างมาตรา ๑๔๔ เป็นดังนี้

“(๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองและทดแทนความเสียหายของพยานตามพระราชบัญญัติ **ประกอบรัฐธรรมนูญ**ที่มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๘

(๕) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ **และใช้สอยเพื่อชดเชยเหลือในทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งเป็นสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างส่วนที่ตน** **ป/ป/ช/ ตามมาตรา ๙๖”**

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุน ป.ป.ช. ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ก็ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนให้ชัดเจน และไม่ควรถูกกำหนดให้กองทุนดังกล่าวมีเงินหรือทรัพย์สินมากเกินไป และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรกำหนดให้มีการจ่ายเงินในการคุ้มครองและทดแทนความเสียหายของพยานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ใน (๔) ของร่างมาตรา ๑๔๔ จากกองทุน ป.ป.ช. หรือให้จ่ายเงินตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ เพียงทางใดทางหนึ่งเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุน ป.ป.ช. ก็อาจจะเหมาะสม หากเงิน และทรัพย์สินของกองทุนมีแหล่งที่มาที่เหมาะสม ส่วนวัตถุประสงค์ของกองทุนที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๔๔ (๒) (๔) และ (๕) ก็น่าจะเหมาะสมแล้ว โดยวัตถุประสงค์ใน (๒) ของร่างมาตรา ๑๔๔ กำหนดขึ้น เพื่อให้มีการนำเงินของกองทุนไปสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของภาคประชาชนซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญที่ประสงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วย ส่วนวัตถุประสงค์ใน (๔) ของร่างมาตรา ๑๔๔ กำหนดขึ้นก็เพื่อให้มีการใช้จ่ายเงินของกองทุนในการคุ้มครองและทดแทนความเสียหายของพยานนอกเหนือจากที่สามารถใช้จ่ายได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ส่วนวัตถุประสงค์ใน (๕) ของร่างมาตรา ๑๔๔ กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. เพราะเหตุที่ถูกฟ้องเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามความในร่างมาตรา ๓๖ ส่วนเหตุที่มีการตัดวัตถุประสงค์ใน (๓) ของร่างมาตรา ๑๔๔ ออก เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรมีสิทธิได้รับเงินสินบนที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

นายชาติชาย ญ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถนำเงินของกองทุน ป.ป.ช. ไปจัดตั้งกองทุนสวัสดิการของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้หรือไม่

(๘) เงินที่ศาลสั่งให้ตัดเป็นของกองทุน ป/ป/ช/ ตามมาตรา ๑๒๒

(๙) เงินค่าปรับที่ได้จากกรณีผู้ยื่นบัญชีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) เงินที่รับจากกิจกรรม หรือการบริหารทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๓/๒ มาใช้บังคับกับการรับเงินบริจาคตาม (๓) ด้วยโดยอนุโลม

เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เว้นแต่ในส่วนที่ได้มาตาม (๔) ให้นำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

นอกจากนี้ มอบหมายให้คณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแก้ไขปรับปรุงคำว่า “ค่าตอบแทน” ในร่างมาตรา ๑๔๔ เป็น “ค่าทดแทน”

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่าควรกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้มีการระดมทุนเพื่อนำเงินเข้ากองทุน ป.ป.ช. หรือการรับเงินหรือทรัพย์สินที่ไม่ชอบมาพากลได้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เงินที่รับจากกิจกรรมที่จัดโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ตามความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๔๕ (๑๐) นั้น เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับมาแล้วต้องส่งเข้ากองทุน ป.ป.ช. ทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๔ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต

(๓) ส่วยเป็นเงินสินบนหรือรางวัลตัดของแทนตมมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง หรือค่าใช้สอยในคดีติดตมทรัพย์สินคืน หรือทรัพย์สินหวงห้าม

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานและให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาตรา ๑๔๔ และมาตรา ๑๔๕

(๕) ใช้จ่ายในการคุ้มครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ **และใช้สอยเพื่อช่วยเหลือในคดีชกษิตตมอื่น ๆ รวมทั้งเป็นสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างส่วนตม** ป/ป/ช/ ตามมาตรา ๙๖

(๖) สนับสนุนการชกษิตตมแผนรทงที่ตมที่ชกษิตตมชกษิตตมชกษิตตมชกษิตตม

ควรตั้งเงินที่ควรตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป/ป/ช/ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการ ป/ป/ช/ กำหนด”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙๕ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้เงินและทรัพย์สินเหลือจ่ายที่โอนตามมาตรา ...

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้สหตบชช. ทั่วประเทศ ๑๗๓ ปีตามมาตรา ๑๗๓

ดำเนินการตามมาตรา ๑๙๕

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ป.ป.ช.

(๔) เงินที่ได้รับจากสหตบชช. ทั่วประเทศ หรือเงินส่วนแบ่งที่ได้จากสหตบชช. ทั่วประเทศ

ป/ป/ช/ เงินอุดหนุนตามมาตรา ๑๗๓ ที่เหลือจ่ายในแต่ละปี

(๕) ดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช.

(๖) เงินที่ได้รับจากสหตบชช. ทั่วประเทศ หรือเงินส่วนแบ่งที่ได้จากสหตบชช. ทั่วประเทศ
ที่สหตบชช. ทั่วประเทศ

(๗) ดอกเบี้ยหรือเงินที่เกิดจากสหตบชช. ทั่วประเทศที่ซื้อหรือขอซื้อ

(๘) เงินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของกองทุน ป/ป/ช/ ตามมาตรา ๑๒๒

(๙) เงินค่าปรับที่ได้จากสหตบชช. ทั่วประเทศที่ไม่ขึ้นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน

(๑๐) เงินที่ได้รับจากกิจกรรม หรือการบริหารทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช.

เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้
แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๗๓/๒ มาใช้บังคับกับการรับเงินบริจาคตาม (๓) ด้วย
โดยอนุโลม

เงินและทรัพย์สินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ เว้นแต่ในส่วนที่ได้มาตาม (๔)
ให้นำไปใช้จ่ายในการบริหารงานหรือตามข้อผูกพันที่มีอยู่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๙๖

“มาตรา ๑๙๖ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน ของกองทุน ป.ป.ช.
ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า
ร่างมาตรา ๑๙๖ ควรบัญญัติให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินด้วย เพื่อทำให้เกิดความโปร่งใสในการใช้จ่าย
เงินกองทุน ป.ป.ช.

นายภัทรธ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า
การใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. ควรมีการเปิดเผยการใช้จ่ายเงินกองทุนให้ประชาชนทราบด้วย

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ควรบัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประกาศข้อมูลการใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปทุกสามเดือน และการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อการคุ้มครองพยาน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๙๖ เป็นดังนี้ “การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สิน ของกองทุน ป.ป.ช. และการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และทุกสิ้นปีงบประมาณให้เปิดเผยการรับและการจ่ายเงินให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป”

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๙๖ นั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเงิน การบัญชี และการตรวจสอบภายใน ดังนั้น เพื่อความละเอียดรอบคอบเห็นควรให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กลับไปตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๙๖

มาตรา ๑๙๗

“มาตรา ๑๙๗ อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับกองทุนของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. แล้วเห็นว่า จะกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยมีสัดส่วนของกรรมการบริหารกองทุนที่มาจากบุคคลภายนอกด้วย ดังนั้น กองทุน ป.ป.ช. ควรบัญญัติให้มีสัดส่วนของกรรมการกองทุนที่มาจากบุคคลภายนอกด้วยหรือไม่

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้อำนาจในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด อาจเป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป ดังนั้น ควรมีคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ที่มีสัดส่วนของกรรมการที่มาจากบุคคลภายนอก เช่น องค์กรภาคประชาสังคม หรือผู้มีความรู้ความสามารถด้านบัญชี หรือการเงินเข้ามาเป็นกรรมการกองทุน เพื่อสร้างความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยไม่ควรกำหนดให้มีกรรมการกองทุนที่มาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งหมด

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๙๕ แล้วเห็นว่า ยังไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. หากจะกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุน ป.ป.ช. ก็มีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีสัดส่วนของกรรมการกองทุนที่มาจากเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงาน ป.ป.ช. เข้ามาเป็นกรรมการกองทุนเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม หากมีความประสงค์ให้มีสัดส่วนของกรรมการกองทุนที่มาจากภาคเอกชน ก็สามารถจะกำหนดให้มีสัดส่วนของกรรมการกองทุนที่มาจากองค์กรภาคเอกชนด้วยก็ได้ ส่วนวิธีการใช้จ่ายเงินกองทุน ป.ป.ช. นั้น ต้องกำหนดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ที่มาจากองค์กรเอกชน จะหมายความรวมถึงองค์กรภาคประชาสังคมด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า องค์กรภาคเอกชน หมายความว่าถึงองค์กรเอกชนใดๆ ที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ดังนั้น จึงเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๗ เป็นดังนี้ “อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อดูแลรับผิดชอบในการรับและจ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้สำนักงานหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหนึ่งคน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๗ อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อดูแลรับผิดชอบในการรับและจ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และคณะกรรมการดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีผู้แทนของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้สำนักงานหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหนึ่งคน”

มาตรา ๑๔๘

“มาตรา ๑๔๘ ภายในหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้กองทุน ป.ป.ช. เสนอบุคคลและรายงานการจ่ายเงินของกองทุน ป.ป.ช. ในปีที่ล่วงมาแล้ว ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้วต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๘ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ

“หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การพิจารณาบทบัญญัติในหมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ นั้น ที่ผ่านมาหลักการในการยกร่างบทกำหนดโทษ จะบัญญัติกำหนดโทษเพื่อลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหลัก แต่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้บัญญัติแยกความหมายของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ออกจากคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ตามบทนิยามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔ ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ในบทกำหนดโทษนี้ และเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหรือเกิดข้อผิดพลาดในการร่างบทกำหนดโทษ คณะกรรมการควรพิจารณาบทกำหนดโทษสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างรอบคอบด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติบทกำหนดโทษนั้น ได้วางหลักในการพิจารณาว่า หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหน้าที่แก่บุคคลใดแล้วบุคคลดังกล่าวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามย่อมมีโทษที่บัญญัติไว้ในหมวดว่าด้วยบทกำหนดโทษทั้งหมด และเหตุที่มีการแยกกระบวนการได้ส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกจากกัน เนื่องจากบางกรณีอาจมี

กระบวนการโต้สวนที่แตกต่างกัน ส่วนวิธีการบัญญัติบทกำหนดโทษนั้น จะใช้วิธีการบัญญัติโดยจะบัญญัติถึงตัวบุคคลที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเป็นกรณีๆ ไป ว่าเป็นการกระทำฝ่าฝืนมาตราใด แล้วจึงนำเลขมาตรานั้นๆ อ้างอิงเป็นฐานความผิดเพื่อลงโทษแก่บุคคลที่กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามร่างมาตรานั้นๆ แล้วแต่กรณี

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙๙

“มาตรา ๑๙๙ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการตามมาตรา ๓๖/๑ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗๖/๑ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๙๙ จะเป็นการบัญญัติเพื่อลงโทษบุคคลสามประเภทด้วยกัน คือ ๑) ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ๒) กรรมการ ป.ป.ช. ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามร่างมาตรา ๓๖/๑ และ ๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๗๖/๑

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ควรบัญญัติให้มีความชัดเจนว่าเป็นบุคคลตามร่างมาตราใด

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า อำนาจในการกำหนดผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๙ (๓/๒) โดยจะสอดคล้องกับร่างมาตรา ๙๔ ซึ่งกำหนดว่า ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๙ (๓/๒) อย่างน้อยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๙๔ ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้ ยังมีร่างมาตรา ๙๔/๑ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดบ้างจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดในภายหลัง

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๙๔/๑ เป็นการให้อำนาจแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน นอกจากผู้ดำรงตำแหน่งตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๙๔

ประธานกรรมการสอบถามว่า โทษจำคุกและโทษปรับที่กำหนดไว้ในความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้อย่างไร

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า โทษจำคุกและโทษปรับที่กำหนดไว้ในความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ให้มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๙ เป็นดังนี้ “ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๑๙ (๓/๒) กรรมการตามมาตรา ๓๖/๑ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗๖/๑ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาจากกลไกในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามกฎหมายเดิม ซึ่งบัญญัติให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดระยะเวลาเท่าใด หากไม่ยื่นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดก็ต้องถูกลงโทษตามมาตรา ๑๑๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแตกต่างจากกลไกในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยบัญญัติให้คณะกรรมการแจ้งไปยังผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินว่าต้องยื่นให้เสร็จภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดังนั้น จึงเป็นเหตุที่ร่างมาตรา ๑๙๙ ได้บัญญัติกำหนดโทษไว้สูงกว่ากฎหมายเดิม เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีการแจ้งเตือนให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมารอบหนึ่งแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติในเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในลักษณะดังกล่าว เนื่องจากบางกรณีผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่ทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่น จึงต้องบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งเตือนไปยังบุคคลดังกล่าวก่อน หากบุคคลผู้ได้รับหนังสือแจ้งเตือนไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดจึงจะถือว่าบุคคลดังกล่าวจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งจะมิบทลงโทษตามร่างมาตรา ๑๙๙ ต่อไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๙๙ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๑๙ (๓/๒) กรรมการตามมาตรา ๓๖/๑ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๗๖/๑ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วย

ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หกเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๐๐

“มาตรา ๒๐๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด ต้องชำระค่าปรับในอัตราวันละห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ยังคงฝ่าฝืนไม่ยื่นบัญชีและเอกสารประกอบ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน แต่ไม่เกินหกหมื่นบาท ต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ตามมาตรการบังคับทางปกครอง และให้นำส่งเข้ากองทุน ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๐๐ เป็นหลักการใหม่ โดยนำมาตรการทางปกครองมาใช้บังคับเพื่อเร่งรัดให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๒๐๐ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๒๐๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๒๐๑

“มาตรา ๒๐๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๘ มาตรา ๑๐๕/๑๙ หรือมาตรา ๑๐๕/๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัษฎกร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทกำหนดโทษในร่างมาตรา ๒๐๑ นี้ เมื่อพิจารณาบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗ ก. หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วย อาจเกิดความสับสนในการตีความได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ วรรคหนึ่ง แล้วเห็นว่า ยังไม่ได้มีการบัญญัติถึงผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๙ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดำเนินกิจการใดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมาการ ป/ป/ช/ ต้องปฏิบัติตนขจรตทหนึ่งด้วย

ในระหว่างที่ผู้ใดต้องห้ามดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และมิได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ต่าวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนเป็นรายเดือนเท่ากับครึ่งหนึ่งของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับครั้งสุดท้ายตลอดเวลาที่ต้องห้ามนั้น เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ถ้ากลับเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งระดับสูงใหม่ให้งดจ่ายเงินดังกล่าวตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งระดับสูงนั้นนั้น”

นอกจากนี้ สอบถามว่า คำว่า “กรรมการ” หมายความว่ารวมถึงประธานกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยหรือไม่

นางชิ่งสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คำว่า “กรรมการ” เมื่อพิจารณาจากบทนิยามในร่างมาตรา ๔ “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ต้องบัญญัติให้มีความชัดเจนในการจ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เนื่องจากบุคคลดังกล่าวอาจกลับเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ได้ภายในสองปีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ก็ให้งดการจ่ายค่าทดแทน

นอกจากนี้ การบัญญัติให้เอาการกระทำของบุคคลหนึ่งซึ่งไม่มีความผิดมาบัญญัติให้เป็นความผิดของบุคคลอีกคนหนึ่ง เป็นการบัญญัติที่ถูกต้องตามหลักของการลงโทษบุคคลในทางอาญา โดยบัญญัติให้บุคคลที่ไม่ได้ร่วมกระทำความผิดต้องร่วมรับโทษทางอาญาด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมาการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องความรับผิดในทางอาญา ในการเขียนกฎหมายจะเอาผิดกับผู้ที่ไม่เจตนาร่วมกระทำความผิด ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ ต้องพิจารณาว่าสามารถทำได้หรือไม่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๐ กรณีเจตนาฆ่าบุคคลหนึ่งแต่ผลไปเกิดกับบุคคลอีกคนหนึ่งโดยพลาดไปให้ถือว่ามีความผิด แต่กรณีดังกล่าวมีเจตนาฆ่าตั้งแต่ต้นจึงต้องรับผิด แต่ในกรณีนี้จะเอาผิดกับผู้ที่ไม่เจตนาเห็นว่าไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ๑๐๕/๑๙ หรือมาตรา ๑๐๕/๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีตลวงผิดตลวงตลวง ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ทศที่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นรู้เห็นยินยอมด้วยในเวลาที่ตลวงผิดของตนตลวงผิดตลวงตลวงตลวง ๑๐๕/๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าตนนั้นไม่มีตลวงผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

เนื่องจากร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับคู่สมรส และควรกำหนดเป็นข้อยกเว้นในกรณี que เจ้าหน้าที่ของรัฐหากพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้รับรู้เห็นหรือยินยอมด้วยก็ไม่ควรต้องรับผิดทางอาญา และสอบถามว่า ความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ มีที่มาอย่างไร

นางชีนุสน นินาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นไปตามร่างที่คณะกรรมการป.ป.ช. เสนอ โดยมีการแก้ไขโดยเพิ่มความว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ” ในวรรคสอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ” ในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ อาจไม่ถูกต้องเพราะเป็นการดำเนินกิจการของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่การดำเนินกิจการของตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง จึงไม่ควรมีความผิด

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๔ โทษคือให้ขาดคุณสมบัติโดยต้องพ้นจากตำแหน่งแต่ไม่มีโทษทางอาญา แต่ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ หากผิดจะมีโทษทางอาญาจึงต้องพิจารณาว่าหากกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้ดำเนินกิจการด้วยตนเองมีความผิดจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ในความเป็นจริงเป็นไปได้ว่าการที่คู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการในทางเอื้อประโยชน์ให้บุคคลอื่นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่รู้เห็น เพราะคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเอื้อประโยชน์ดังกล่าว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เจตนารมณ์ในวรรคสอง คือ ไม่ต้องการให้คู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจแฝงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ก็ต้องให้ความเป็นธรรมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยหากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นบริสุทธิ์ การกำหนดว่า “ให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ” เป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีความผิดทางอาญา โดยยังไม่ได้มีการพิสูจน์ความผิด อาจขัดกับหลักของความเป็นธรรมได้ และเห็นว่า ความว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ” นั้น โดยหลักการแล้วบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะจะเข้าเป็นคู่สัญญาไม่ได้เพราะเมื่อทำนิติกรรมใดแล้ว นิติกรรมนั้นจะเป็นโมฆะหรือโมฆียะได้ บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงไม่สามารถกระทำความผิดตาม (๑) ถึง (๔) ได้

นางชีนุสน นินาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ ใช้คำว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ” แต่ในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๐ ใช้คำว่า “บุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญไม่ได้ใช้คำว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คำว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ” เป็นถ้อยคำที่นำมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เหตุที่นำความดังกล่าวมาใช้ในร่างมาตรานี้ เนื่องจากเห็นว่าบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะยังต้องมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้วจะสามารถดำเนินการใดได้เองโดยไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐอีก ทั้งนี้ ข้อห้ามตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ นั้น มีความหมายกว้าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่เอาผิดกับคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่จะเอาผิดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

นางชิ่งสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาบังคับใช้กับคู่สมรสเท่านั้นไม่รวมถึงบุตร

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การใช้คำว่า “บุตร” อาจก่อให้เกิดปัญหาการตีความได้ว่าเป็นบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือเป็นบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หมวด ๙ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ของรัฐธรรมนูญ เรื่องที่เป็นการกระทำโดยทั่วไปจะใช้คำว่า “บุตร” แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นจะใช้คำว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๔ จะใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรกรณีรับสัมปทาน และประโยชน์อื่นใดนอกเหนือจากที่ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานปกติ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรต้องพิจารณาถึงกรณีคู่สมรสได้ดำเนินการหรือประกอบอาชีพอยู่ก่อนแล้วที่อาจได้รับผลกระทบด้วย เช่น คู่สมรสเป็นพนักงานบริษัทแล้วสามีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมาตรวจสอบบริษัทที่คู่สมรสของตนทำงานอยู่ หากกำหนดให้มีความผิดคู่สมรสก็ต้องออกจากงานซึ่งอาจไม่เป็นธรรม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นดังนี้ “ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย โดยให้ที่ขอตรวจตราหนังสือตรวจบัญชีหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าวเป็นที่ตรวจตราหนังสือตรวจบัญชีหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการอยู่ก่อนที่คู่สมรสหรือบิดาจะเข้าดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือในกรณีของบุตร เป็นการเข้ามีส่วนได้เสียตาม (๔) เพราะเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ”

นอกจากนี้ เสนอเพิ่มเติมความเป็นร่างมาตรา ๒๐๑/๑ ดังนี้

“มาตรา ๒๐๑/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๐๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๐๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ คู่สมรส หรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๘ มาตรา ๑๐๕/๑๘ หรือมาตรา ๑๐๕/๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีตรวจติดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ทบทวนคู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเห็นยินยอมด้วยในตอนที่คู่สมรสของตนดำรงหนังสือตรวจตรามาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคหนึ่ง ให้ที่ขอตรวจบัญชีหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๙ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดำเนินกิจการใดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๔) ภายในสองปีนับแต่วันที่ พ้นจากตำแหน่ง

ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ป/ป/ช/ ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งด้วย

ในระหว่างที่ผู้ใดต้องห้ามดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง **และมิได้ดำรงตำแหน่งใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง** ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนเป็นรายเดือนเท่ากับครึ่งหนึ่งของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ที่ได้รับครั้งสุดท้ายตลอดเวลาที่ต้องห้ามนั้น เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูง ถ้ากลับเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งระดับสูงใหม่ให้งดจ่ายเงิน ดังกล่าวตลอดเวลายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งระดับสูงนั้นนั้น”

๓. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง เป็นดังนี้

“ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ ของรัฐตามวรรคหนึ่งด้วย **โดยให้ที่ฮอวตารด์เนติสทวซของคู่สมรสหรือบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ดังที่ฮอวตารด์เนติสทวซของเจ้าหน้าที่ของรัฐ** เว้นแต่เป็นการดำเนินการอยู่ก่อนที่คู่สมรสหรือบิดา จะเข้าดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือในกรณีของบุตร เป็นการเข้ามีส่วนได้เสียตาม (๔) เพราะเป็นการ ประกอบอาชีพตามปกติ”

๔. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๒๐๑/๑ ดังนี้

“มาตรา ๒๐๑/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๕/๑๙ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักบรรณานุกรม ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์